ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΖΟ ΒΑΛΛΕ

ΜΙΑ ΓΚΑΦΑ

Ὀκτάβιος Μπαντὲν καθότανε στὸν ἐξώστη ἑνὸς καφενείου καὶ ἔπινε σιγὰ-σιγὰ ἕνα ποτηράκι βερμούτ, ὅταν, ξαφνικά, εἶδε νὰ περνᾶ ἀπὸ τὸ ἀντικρυνὸ πεζοδρόμιο ἕνας φίλος του.

— Ἔ ! Ντομνίκ ! τοῦ φώναξε.

Ὁ Ντομνίκ γύρισε τὸ κεφάλι του, ἀναγνώρισε τὸν Ὀκτάβιο, πῆγε κοντά του, καὶ τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι. Πρὶν ἀκόμα καθήσῃ, παράγγειλε στὸ γκαρσόνι:

— Μιὰ μπύρα !

Ὁ Ντομνίκ Ὠμπρὺ ἦταν τῆς ἴδιας ἡλικίας μὲ τὸν Ὀκτάβιο — εἴκοσι περίπου ἐτῶν, — καὶ τοῦ ἔμοιαζε πολὺ στὸ παράστημα καὶ στὸ πρόσωπο. Μὲ μόνη τὴν διαφορά, ὅτι τὸ ντύσιμό του μαρτυροῦσε ὅτι ἡ οἰκονομική του κατάστασις δὲν ἦταν πολὺ ἀνθηρά. Ὁ Ντομνίκ ἔλεγε πὼς ἦταν ἐφευρέτης. Ἀλλὰ ἡ μόνη ἐφεύρεσίς του, μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἦταν ἡ ἀνακάλυψις τοῦ τρόπου νὰ ζητᾶ ἀπὸ τοὺς φίλους του δανεικά, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπέστρεφε ποτὲ κατὰ κανάνα. Στὸν κλάδον αὐτόν, ὁ Ντομνίκ ἦταν ἀνυπέρβλητος.

— Χαρᾶς εὐαγγέλια ! τοῦ εἶπε ὁ Ὀκτάβιος. Ἔχω εὐχάριστα νέα γιὰ σένα. Στὸ μέλλον θὰ μπορῆς νὰ τρῶς καὶ νὰ πίνῃς ὅσο θέλεις!...

— Μπορῶ ν' ἀρχίσω ἀπὸ σήμερα ; ρώτησε μὲ λαχτάρα ὁ Ντομνίκ.

— Αὐτὸ θὰ ἐξαρτηθῆ ἀπὸ σένα, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ὀκτάβιος. Προηγουμένως, ὅμως, πρέπει νὰ μ' ἀκούσῃς μὲ μεγάλη προσοχή... Ἰδοὺ περὶ τίνος πρόκειται: Ὁ πατέρας μου θέλει σώνει καὶ καλὰ νὰ μὲ παντρέψῃ. Καταλαβαίνεις, βέβαια, ὅτι δὲν ἔχω καμμιὰ διάθεσι νὰ χάσω τὴν ἐλευθερία μου ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἡλικία. Μὰ ὁ πατέρας μου μοῦ βρῆκε κόλας τὴν νύφη. Τὴν λένε δεσποινίδα Ζελὶ Πανονσύ, εἶνε δέκα ὀχτὼ χρόνων, ἀρκετὰ χαριτωμένη, ὅπως μοῦ λένε, μοναχοκόρη καὶ μὲ προῖκα ὀκτακόσιες χιλιάδες φράγκα... Ὁ μπαμπᾶς της εἶνε πρώην συμβολαιογράφος... Ἀπὸ τὴν οἰκογένειά μου μοῦ τὸ ἐδήλωσαν κατηγορηματικά, ὅτι ἂν δὲν κάνω τὸν γάμο αὐτόν, θὰ πάψουν νὰ μοῦ δίνουν χρήματα... Νά, λοιπόν, τί σκέφτηκα γιὰ νὰ βγῶ ἀπὸ τὴν δύσκολη αὐτὴ θέσι, γιὰ νὰ ματαιώσω δηλαδὴ τὸν γάμο μου, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὰ χαλάσω μὲ τὸ σπίτι μου. Ὑπάρχει μεταξύ μας μεγάλη ὁμοιότης, τόσο, ὥστε νὰ μπορῇ κανεὶς νὰ γελαστῇ. Ἀπόψε, λοιπόν, πὸ βράδυ, θὰ σοῦ στείλω στὸ σπίτι σου ἕνα φράκο μου μὲ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα... Θὰ τὰ φορέσῃς καὶ θὰ παρουσιαστῆς στοὺς Πανονσύ, οἱ ὁποῖοι θὰ σὲ περιμένουν...

— Ἐμένα θὰ περιμένουν ;

—Θὰ περιμένουν δηλαδὴ τὸν Ὀκτάβιο Μπαντέν... Θὰ παρουσιασθῆς, ὅμως, ἐσύ, μὲ τὸ δικό μου ὄνομα... Δὲν μὲ ξέρουν στὸ πρόσωπο, μὲ γνωρίζουν ἁπλῶς ἀπὸ μιὰ ἀόριστη περιγραφὴ ποὺ τοὺς ἔκανε ὁ πατέρας μου, καὶ συνεπῶς δὲν θὰ καταλάβουν τὴν ἀντικατάστασι... Θὰ συμπεριφερθῆς μὲ μεγάλη εὐγένεια, μονάχα ποὺ σὲ μιὰ στιγμὴ θὰ φροντίσῃς νὰ διαπράξῃς κάποιαν ἀπὸ τὶς τεράστιες ἐκεῖνες γκάφες, ποὺ μποροῦν νὰ ματαιώσουν κάθε συνοικέσιο... Θὰ σοῦ δώσω τώρα διακόσια φράγκα προκαταβολή, γιὰ τὰ μικρά σου ἔξοδα — καὶ ἂν ἐπιτύχῃς στὴν ἀποστολή σου θὰ πάρῃς ἄλλα διακόσια φράγκα ἀμοιβή. Κατάλαβες ;...

— Πῶς δὲν κατάλαβα ! ἀποκρίθηκε ὁ Ντομνίκ, τσεπώνοντας τὰ διακόσια φράγκα...

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ βράδυ, ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Ὀκταβίου Μπαντὲν χτυποῦσε τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τῶν Πανονσύ, οἱ ὁποῖοι ἔδειναν δεξίωσι μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν γενεθλίων τῆς κόρης τους.

— Ποιὸν ν' ἀναγγεῖλω ; ρώτησε ἡ καμαριέρα τὸν Ντομνίκ.

— Τὸν κ. Ὀκτάβιο Μπαντέν, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος, χωρὶς τὸν παραμικρὸ δισταγμό.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγο, ὁ ἀντικαταστάτης ὑπέβαλε τὰ σεβάσματά του στὴν οἰκοδέσποινα, τὴ μητέρα τῆς Ζελί. Ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ κ. Πανονσύ καὶ ἔκανε στὴν κόρη τους μιὰ χαριτωμένη ὑπόκλισι.

Ἡ Ζελὶ καταγοητεύθηκε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ μὲ τὴν ἐμφάνισι καὶ τοὺς τρόπους τοῦ Ντομνίκ - Ὀκταβίου, τὸν ὁποῖο οἱ γονεῖς της ἐκούρδιζαν γιὰ σύζυγό της.

Ὁ «ἀντικαταστάτης» ἔδωσε στὸν ἑαυτό του τὴν κατηγορηματικὴ ὑπόσχεσι νὰ φανῇ «κύριος» ὡς τὸ τέλος. Μόλις, λοιπόν, ἡ μουσικὴ ἄρχισε νὰ παίζῃ ἕνα φόξ, παρεκάλεσε τὴν οἰκοδέσποινα νὰ τοῦ κάνῃ τὴν μεγάλη τιμὴ καὶ τὴν μεγάλη χαρὰ νὰ τοῦ παραχωρήσῃ τὸν πρῶτο χορό. Καὶ ὑποχρεώθηκε, ἐπὰ πέντε ὁλόκληρα λεπτὰ τῆς ὥρας, νὰ περιφέρῃ στὴν ἀγκαλιά του ἕναν σάρκινο ὄγκο, βάρους ἑκατὸν εἴκοσι τουλάχιστον καλῶν !

Κατόπιν, καὶ πρὶν πάρῃ τὴν ἀναπνοή του, χόρεψε καὶ τὴν δεσποινίδα Ζελί, ἡ ὁποία, ἄγνωστο γιατί, προτιμοῦσε νὰ πατάῃ πάνω στὰ πόδια τοῦ καβαλλέρου της καὶ ὄχι στὸ πάτωμα. Στὴν περίπτωσι αὐτὴν ὁ Ντομνίκ φάνηκε πραγματικὸς ἥρως: Κατόρθωσε νὰ μὴ ξεφωνήσῃ οὔτε μιὰ φορὰ ἀπὸ τὸν πόνο του !

Ὅταν τελείωσε τὸ μαρτύριο αὐτό, ὁ Ντομνίκ ἔτρεξε στὸν μπουφέ, γιὰ νὰ πάρῃ κανένα ποτὸ καὶ νὰ συνέλθῃ.

Ξαφνικά, τὸν πλησίασε ἡ κυρία Πανονσύ.

—Ἐσεῖς μονάχα, κύριε Μπαντέν, τοῦ εἶπε, μπορεῖτε νὰ μὲ βγάλετε ἀπὸ μιὰ δύσκολη θέσι...

—Τί σᾶς συμβαίνει, κυρία μου ;

—Ἐπρόκειτο νὰ βρθῆ ἕνας κωμικὸς ἠθοποιός, γιὰ νὰ πῇ μερικοὺς μονολόγους καὶ στίχους καὶ νὰ διασκεδάσῃ τοὺς καλεσμένους μου. Μὲ ὁ καλλιτέχνης μὲ εἰδοποίησε τὴν τελευταία στιγμὴ ὅτι ἀδιαθέτησε καὶ δὲν θὰ μπορέσῃ νὰρθῆ... Φαντάζομα ὅτι ἐσεῖς θὰ εἴσαστε σὲ θέσι νὰ τὸν ἀντικαταστήσετε...

— Πολὺ εὐχαρίστως, κυρία μου...

Καὶ ὁ Ντομνίκ φάνηκε τόσο καλὸς καὶ σ' αὐτὸν τὸν ρόλο, ὥστε ἐνεθουσίασε ὅλους τοὺς καλεσμένους...

* * *

Σὲ μιὰ στιγμή, ἡ Ζελὶ πλησίασε τὴν μητέρα της γιὰ νὰ τῆς ἀνακοινώσῃ, ὅτι ἦταν τρελλὰ ἐρωτευμένη μὲ τὸν κ. Ὀκτάβιο Μπαντὲν καὶ ὅτι ἦταν ἀποφασισμένη, ἂν δὲν ἔπαιρνε αὐτὸν ἄντρα, νὰ γίνῃ καλόγρια...

Ἡ κυρία Πανονσὺ συμφώνησε μὲ τὴν κόρη της ὅτι ὁ Μπαντὲν ἦταν πολὺ χαριτωμένος νέος, καὶ ἔτρεξε νὰ βρῇ τὸν ἄντρα της, γιὰ νὰ συνεννοηθοῦν ὁριστικὰ μαζύ του. Καὶ ἐπειδὴ καὶ ὁ κ. Πανονσὺ εἶχε ἐνθουσιασθῆ μὲ τὸν Ὀκτάβιο - Ντομνίκ, κατέληξε στὴν ἀπόφασι νὰ «κανονίσουν τὴν ὑπόθεσι» ἐκεῖνο τὸ βράδυ κόλας...

Ὁ Ντομνίκ ὀπέβαλε τὰ σεβάσματά του στὴν οἰκοδέσποινα

Στὸ διάστημα αὐτό, ὁ Ντομνίκ βρισκόταν σὲ μεγάλη ἀγωνία. Ἔπρεπε σύμφωνα μὲ τὴν ὑποχρέωσι ποὺ εἶχε ἀναλάβει, νὰ κάνῃ μιὰ τεραστία γκάφα, γιὰ νὰ ματαιώσῃ τὸ συνοικέσιο... Ὡστόσο, τὴν τελευταία στιγμὴ κατάλαβε ὅτι δὲν θὰ εἶχε τὴν δύναμι νὰ τὸ κάνῃ αὐτό.

— Τί βλάκας ποὺ εἶνε ὁ Ὀκτάβιος νὰ μὴ θέλῃ νὰ πάρῃ γυναῖκα μιὰ κοπέλλα τόσο χαριτωμένη καὶ μὲ ὀχτακόσιες χιλιάδες φράγκα ! ἔλεγε μὲ τὸν νοῦ του.

Μὰ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ κρατήσῃ τὸν λόγο του. Δὲν κοπίασε πολὺ γιὰ νὰ βρῇ ποιὰ ἦταν ἡ γκάφα ποὺ ἔπρεπε νὰ κάνῃ... Πλησίασε τὴν Ζελί, ἐνῶ ἐκείνη χορεύοντας τὸ τσάϊ καὶ τὰ κατάφερε νὰ τῆς ἀναποδογυρίσῃ τὴν τσαγιέρα στὸ κωνούριο φουστάνι της, νὰ τὴν ζεματίσῃ κυριολεκτικὰ !...

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωί, ὁ Μπαντὲν συναντοῦσε τὸν Ντομνίκ στὸ δωμάτιό του.

— Τί νέα ; τὸν ρώτησε.

— Εὐχάριστα νέα ! τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ντομνίκ, λάμποντας ἀπὸ χαρά

— Δηλαδή ; Ἐματαίωσες τὸ συνοικέσιο ;

— Ναί, ἐματαίωσα τὸ συνοικέσιό σου μονάχα.

— Τί θθλεις νὰ πῆς ;

— Θέλω νὰ πῶ, ὅτι πάρνω ἐγὼ γυναῖκα τὴν Ζελί... Τί μὲ κυττᾶς ἔτσι ; Ἔκανα δέβαα τὴν γκάφα ποὺ ἔπρεπε — μὲ μόνη τὴν διαφορὰ ὅτι ἡ γκάφα αὐτὴ μὲ κατέστησε ἄρμα πὸ συμπαθητικὸ στὴν Ζελί ! Γιατί ; Αὐτὸ εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ μυστήρια τῆς γυναικείας ψυχολογίας !... Ἐν πάσῃ περιπτώσει, μὲ τὸ δρόμο ποὺ πήρανε τὰ πράγματα, ἀναγκάστηκα νὰ ὁμολογήσω στὸν Πανονσὺ ὅλη τὴν ἀλήθεια... Κι' ἐκεῖνος μοῦ εἶπε, ὅτι μὲ συγχωρεῖ καὶ ὅτι μοῦ δίνει τὴν κόρη του γυναῖκα, ἐπειδὴ μὲ συμπάθησε πολύ...

Καὶ ἐνῶ ὁ Ὀκτάβιος, ὁ ὁποῖος δὲν περίμενε τὴν λύσι αὐτὴν κύτταζε τὸν φίλο του ἐμβρόντητος, ὁ Ντομνίκ συνέχισε :

— Ἐν πάσῃ περιπτώσει, μπορεῖς νὰ μοῦ δώσῃς καὶ τὰ ὑπόλοιπα διακόσια φράγκα, ποὺ μοῦ ὑποσχέθηκες, ἂν ματαιώσω τὸ συνοικέσιό σου... Ἐξεπλήρωσα ἐνσυνείδητα τὴν ἀποστολή μου !...

ΖΟ ΒΑΛΛΕ

ΤΟ ΜΕΤΑΞΙ ΣΤΗ ΜΑΔΑΓΑΣΚΑΡΗ

Στὴ νῆσο Μαδαγασκάρη, τὰ πιὸ φθηνότερα ὑφάσματα, εἶνε τὰ ἐγχώρια μεταξωτά ! Γι' αὐτό, καὶ ἡ φτωχότερες ἀκόμη γυναῖκες ἐκεῖ, εἶνε ντυμένες, ἀπ' τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια, στὸ μετάξι...